

10B

**Besedy o umění ve výtvarné pedagogice
druhé poloviny 20. století
a v současném pojetí**

předmět: **Metodika galerijní pedagogiky**

pro: Mgr. Bc. Alice Stuchlíková, Ph.D.

autor: BcA. Dušan Nečas

2013, MU PdF KVV

Besedy o umění

„ Beseda o umění je velice křehkým,
citlivým organismem, neboť pochopit,
porozumět a zamilovat si věci umění není jen
výsadou rozumu.“

BROŽEK, Jaroslav a Igor ZHOŘ. *Besedy o umění v 6. ročníku*. 1. vyd. V Praze: Státní pedagogické nakladatelství, 1965, 5/106 s. Na pomoc učitelů. ISBN Besedy o umění.

Besedy o umění

ŠKOLA

KDE?

VÝSTAVA

ROZUM

MĚŘÍTKO?

CIT

DISKUZE

CÍL?

POZNÁNÍ

Besedy o umění

„ Besedy o umění jsou u nás stálou součástí osnov výuky výtvarné výchovy na základních školách již od 60.let a mají i největší zázemí v literatuře.

Po formální stránce by besedy měli být programem, v němž ke stanovenému tématu nastane po nějakém vstupním či úvodním komentáři diskusní výměna názorů “

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění: poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách*. Brno: CERM, 1998, 142 s.

Besedy o umění

„ Cílem besedy je především tlumočení určitých **poznatků**, ale současně i **aktivizace tvořivého přemýšlení** účastníků. Doplnujícím cílem je i tříbení schopnosti **formulovat a sdělovat vlastní názor**, ale také cvičení schopnosti **formulovat otázku**.“

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění: poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách*. Brno: CERM, 1998, 142 s.

Besedy o umění

Žáci základní školy

X

Odborně školení zájemci o obor

Beseda by měla být vždy vhodně uzpůsobena cílové skupině posluchačů a diskutujících

Besedy o umění

JAK VNÍMÁME DÍLA?

„Naše vnímání je zčásti ovládáno tím, co očekáváme, a našimi zájmy. Jsme trvale aktivní. Nevnímáme vůbec tak, jak se mluví o tvarovém vnímání a podobně. Při vnímání není můj vjem cosi jako fotografie. Jsem přítom aktivní a hledám a zároveň interpretuji určité věci určitým způsobem a často zcela podle cílů a přání, jež právě sleduji...“

MIKŠ, František. *Gombrich: tajemství obrazu a jazyk umění : pozvání k dějinám a teorii umění*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2010, 358 s. ISBN 978-80-87029-86-2.

Besedy o umění

JAK HODNOTÍME DÍLA?

„Většina milovníků umění si po celý život neuvědomí, do jaké míry jsou obrazy, které mají rádi, prostoupeny jejich vlastními interpretacemi. Chceme-li tedy smysluplně hovořit o výtvarném umění, je třeba mít neustále na paměti, že jde o proces sestávající nejen z vytváření obrazů, ale také z jejich čtení.“

MIKŠ, František. *Gombrich: tajemství obrazu a jazyk umění : pozvání k dějinám a teorii umění*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2010, 358 s. ISBN 978-80-87029-86-2.

Besedy o umění

KDO BY MĚL MLUVIT O UMĚNÍ?

„Je výtvarné umění privátní zónou uzavřeného společenství umělců, teoretiků a milovníků umění, nebo naopak patří nejširší veřejnosti? Nebo se ptejme jinak - je teoretické pozadí uměleckého provozu pouze předmětem diskuse specialistů, nebo se jím mohou zabývat i představitelé jiných oborů a ostatní veřejnosti? A především - jaké jsou dnešní podmínky, podoby a okolnosti dialogu výtvarného umění s veřejností?“

Radek Horáček

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

KDO MLUVÍ O UMĚNÍ?

„ Rámec dosud uzavřené a izolované oborové diskuze, na níž se v minulosti obvykle podíleli jen umělci a teoretikové umění, byl překročen směrem k nejširší veřejnosti. Je proto přirozené, že otázky spjaté s touto změnou je třeba teoreticky zkoumat.“

Radek Horáček

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

JE UMĚNÍ PŘEDMĚTEM VÍCE OBORŮ?

„Odborná diskuse se rozšiřuje o nové hlasy. Dokonce i v českém prostředí jsme v posledních letech několikrát zažili zvláštní situace, kdy se výtvarné umění stalo předmětem veřejné diskuse, do níž vstupovali snad úplně všichni bez ohledu na zaměření svého vzdělání. Vzdáleně to připomíná situaci v gotické katedrále, kde před díla soudobých malířů a sochařů předstupovali všichni příslušníci tehdejší komunity. Zatímco výtvarní avantgarda první pol. dvacátého století žila v uzavřeném společenství umělců a jejich přátel, nyní se stále častěji stává, že některá výtvarná díla sleduje celá společnost.“

Radek Horáček

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

JAKÝ JE CÍL DNEŠNÍ DISKUSE?

„V současném zprostředkování umění je diskurs, který je praktikován obecně jako „rozmluva, rozhovor spíše nástrojem rozvětlování plurality významů výtvarných děl a neslouží tedy k rozkrývání konsensu shrnujícího jednoznačný význam díla“

Hana Babyrádová

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

CO JE VIZUÁLNÍ GRAMOTNOST?

„Pojetí gramotnosti, respektive funkční gramotnosti, které se dnes těsně pojí s vymezením klíčových kompetencí vyplívajícím původně z lingvistiky a profesních kvalifikací, je stěžejním pedagogickým konceptem, navázaným prvotně na jazykovou oblast. Jazyk je základním nástrojem pro strukturování a formulování lidské zkušenosti, je nástrojem poznání. Vizuální gramotnost si můžeme vyložit jako rozšíření pojmu gramotnosti, tedy jako přenesení či aplikaci kognitivního přístupu i na vizualitu v širším slova smyslu, v užším smyslu pak na oblast vizuálního umění.“

Vendula Fremlová

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

EXISTUJE DNEŠNÍ DISKUSE?

„Publikace *Veřejný diskurs výtvarného umění* přichází v okamžiku, kdy diskuse o výtvarném umění jsou běžnou součástí aktivit galerií a muzeí, kdy někdejší snaha brněnského teoretika umění a výtvarného pedagoga Igora Zhoře o rozvinutí transoborových odborných kolokvií, na níž se budou setkávat výtvarní pedagogové a teoretikové s umělci i historiky a teoretiky umění, se konečně přirozenými cestami stává skutečností.“

Ediční poznámka

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

Besedy o umění

JAK PROBUDIT TOUHU POZNÁVAT?

„Není náhodou, že dnes již dožívající systém výchovy, který spočívá na poznatkovém encyklopedismu, na sdělování s poznáváním hotových vědomostí, ztrácí šanci získat žáka a probudit v něm touhu po poznání. Tento osvícenský model výchovy pohlížející na žáka pouze jako na objekt výchovy, který má učitel vést, řídit a utvářet k obrazu svému a své společnosti, odráží obecně preferované hodnoty 19. století. Žák navštěvující školu na přelomu tisíciletí bude ochoten akceptovat pouze takového učitele, kterým je schopen probouzet a rozvíjet jeho zájmy, radit mu při hledání pravých životních hodnot, který je připraven pomáhat mu poznávat svět a orientovat se v něm.“

SPOUSTA, Vladimír. *Krása, umění a výchova*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995, 130 s. ISBN 80-210-1196-3.

Besedy o umění

JE POZNÁNÍ TRVALÉ?

„Proces vnímání vyžaduje neustálou aktivitu, odhadování a modifikaci dohadů ve světle našich zkušeností. Člověk si vytváří a stále ověřuje své domněnky. Jednou z nejdůležitějších je zkušenost s trvalostí věcí. Díváme se na svět s jistotou, že určitá věc spíše změní své místo než tvar a že se osvětlení změní snadněji než vlastní barva věci. Tato jistota o stálosti věci v měnícím se světě je hluboce zakořeněna v našem myšlení a platí i pro čtení obrazů“

Karl R. Popper

MIKŠ, František. *Gombrich: tajemství obrazu a jazyk umění : pozvání k dějinám a teorii umění*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2010, 358 s. ISBN 978-80-87029-86-2.

YOUNG MBSIA
management
business
science
sport
art

Prestigious Network of Young people active in Management, Business, Science, Sport and Arts

POZVÁNKA
Setkání s multimedijním umělcem a diskutací s prof. MILANEM KNÍŽÁKEM

Středa 29. 6. 2011 od 16.00 hod.
Národní galerie – Veletřní palác,
Dukelských hrdinů 47, Praha 7

Registrace: director@youngmbsa.cz
případně na tel. Čísle 777 923 762

Registrace probíhá do naplnění kapacity je omezená!

Vstupné: základní: 250 Kč/věšlá: 125 Kč/ov. (dle souběžnosti NG, úhrada individuálně na pokladně)
zahraje prof. Knížákem komentovanou **PROHLÁŠENÍ EXPOZICE**, náleží do **NEFORMÁLNÍ DEBATY** s M. Knížákem a závěrečný volný networking

Prof. Milan Knížák (*1940) – český multimedijní umělec
Poprvé vystavoval v roce 1958. V 60. letech se věnoval happeningům, tvorbě objektivů a instalacím, založil kapela **AKUAT**, byl jmenován ředitelem Fluxus East, pracoval v nezávislých dělnických profesech. V r. 1968-1970 byl pozván G. Maciunasmem (**Fluxus**) do USA. V 70. letech byl odvolán na dva roky nepodmiňované za "vůtkosování zájmu republiky v cizině".

Uspořádal více než 500 samostatných výstav, vytvářel desítky knih, katalogů a režisérských namluží. Věnoval se také obrádku, opravě a dokumentaci koutek, jeho sbírka je veřejně přístupná v síňce Letovské na Moravě, vytvářel dvojnásobnou toulkařskou encyklopedii. Je držitelem řady ocenění, získal např. Cenu Jiřího Koláře, Medaili Ministerstva školství za pedagogickou činnost a v roce 2000 také Medaili Za zásluhy I. stupně prezidenta republiky.

PROGRAM:

- KOMENTOVANÁ PROHLÁŠKA EXPOZICE
- NEFORMÁLNÍ DEBATA s prof. Knížákem
- DISKUSE, NETWORKING

Příběh se věnoval hudebním a architektonickým experimentům, designu módy a nábytku. V letech 1990-1997 byl ředitelem **Akademie výtvarných umění** v Praze, dosud je profesorem tamtéž. V letech 2001-2004 byl členem **Rady České televize**. V letech 1999-2011 generálním ředitelem **Národní galerie**. Založil řemeslní, posílá Triennale mezinárodního umění a výroční Cenu pro výtvarníky do 33 let.

Partners: WebTr@de CZ Spolupracující organizace: .IDE Česká republika České a slovenské Group Leo Burnett FOCUS Kienbaum

JAN SAUDEK

autorské čtení
beseda
autogramiáda

pátek
8. října
17 hodin

KNIHCENTRUM CAFFÉ, OC OLYMPIA

Tramvaj Noč

GALERIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Dům fotografie Galerie hlavního města Prahy, knihovna, Revoluční 5, Praha 1

Besedy s teoretiky a umělci

POZOR* v rámci besedy bude uvedeno 10 minutový sestřih unikátních videozáznamů v režii Přemysla Havlíka STUDIO LAMBDA

18.00 pondělí první* 21. 11. 2011 – Jaromír Typlík x Aleš Kuneš

Nová Paka 1996

Použitá literatura

BROŽEK, Jaroslav a Igor ZHOŘ. *Besedy o umění v 6. ročníku*. 1. vyd. V Praze: Státní pedagogické nakladatelství, 1965, 5/106 s. Na pomoc učiteli. ISBN Besedy o umění.

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění: poslání, možnosti a podoby seznamování veřejnosti se soudobým výtvarným uměním prostřednictvím aktivizujících programů na výstavách*. Brno: CERM, 1998, 142 s.

MIKŠ, František. *Gombrich: tajemství obrazu a jazyk umění : pozvání k dějinám a teorii umění*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2010, 358 s. ISBN 978-80-87029-86-2.

Radek Horáček

HORÁČEK, Radek, Pavel KŘEPELA a Hana BABYRÁDOVÁ. *Veřejný diskurs výtvarného umění*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 143 s. ISBN 978-80-210-5390-8.

SPOUSTA, Vladimír. *Krása, umění a výchova*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995, 130 s. ISBN 80-210-1196-3.

Obrazová příloha

17

Milan Knížák

<http://www.youngmbsa.cz/cs/networking/>

Jindřich Štreit

<http://www.modredny.cz/2005/deti.php>

Jan Saudek

<http://www.knihcentrum.cz/fotocache/gallery/saudek.jpg>

Týden výtvarné kultury 2013

logo

Galerie hlavního města Prahy

<http://www.artalk.cz/2011/11/18/besedy-s-umelci-a-teoretiky-v-dome-fotografie/>

Ivan Lendl s díly Alphonse Muchy

http://i.idnes.cz/11/054/cl6/JOG3b7e94_p201105310558201.jpg

© Dušan Nečas 2013